

DRAMMEN KOMMUNE

Det Kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Vår referanse
13/11221/5/ANNPOR

Arkivkode
A00 &13

Deres referanse

Dato
09.12.2013

HØRINGSSVAR FRA DRAMMEN KOMMUNE OM ET FORSVARLIG SYSTEM I OPPLÆRINGSLOVEN

Vedlagte høringssvar fra Drammen kommune ble vedtatt i bystyret 26.11.2013.

Med vennlig hilsen

Anne Sofie Portaas
rådgiver
32 04 66 46

Vedlegg:

- ♦ Rådmannens forslag til vedtak og saksutredning

Plan og økonomi

Engene 1, 3008 Drammen
Tlf. 03008 Fax. 32 04 62 00
www.drammen.kommune.no
Org. nr. 939 214 895

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Anne Sofie Portaas
Arkivsaksnr.: 13/11221-2

Arkiv: A00 &13
Dato: 25.10.13

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN - OM ET FORSVARLIG SYSTEM

::: [Sett inn innstillingen under denne linja](#) ↓

INNSTILLING TILBYSTYREKOMITE OPPVEKST OG UTDANNING/BYSTYRET:

Rådmannens forslag til vedtak:

Drammen kommune støtter ikke den foreslåtte endringen av § 13-10 i opplæringsloven, da en slik endring vil generere mer byråkrati.

Dagens lovtekst og praksis fungerer godt i forhold til å følge opp og dokumentere tilstanden i kommunens skoler.

Osmund Kaldheim
rådmann

Tore Isaksen
utdanningsdirektør

::: [Sett inn innstillingen over denne linja](#) ↑

[... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓](#)

Hensikten med saken

Kunnskapsdepartementet har sendt ut på høring seks forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven. Da fem av forslagene gjelder fylkeskommunen, er det bare det forslaget som er relevant for kommunen som legges fram til behandling.

I følge opplæringsloven § 13-10 skal skoleeier ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i loven og forskriftene til loven blir oppfylt, og for å følge opp resultatet av slike vurderinger og nasjonale kvalitetsvurderinger. Kunnskapsdepartementet ønsker å presisere dette nærmere, og har sendt ut på høring følgende forslag til endring i opplæringsloven:

- ◆ Presisering av kravet om forsvarlig system for å følge opp lovverket.

Høringsfristen er 6. desember 2013.

Saksutredning

For å kunne dokumentere oppfylting av lovverket, er det et krav om at skoleeier skal utarbeide en årlig tilstandsrapport som skal behandles i bystyret. En står ellers relativt fritt til å tilpasse systemet til lokale forhold, så langt det er forsvarlig og egnet til å følge opp lovverket.

Lovens ordlyd er slik:

§ 13-10. Ansvarsomfang

Kommunen¹ har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, under dette å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal kunne oppfyllest.

Kommunen skal ha eit forsvarleg system for vurdering av om krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte. Kommunen skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatata frå desse vurderingane og nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-4. Som ein del av oppfølgingsansvaret skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret.

Kommunen, det vil si bystyret, har ansvar for tildeling av ressurser til alle sektorene i kommunen, deriblant skolene. Kommunen har og, etter opplæringslovens § 13-10, ansvar for at skolene følger alle krav og forskrifter som følger av opplæringsloven.

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet en mal for tilstandsrapportering som kommunene kan bruke i rapporteringen til bystyret. Det er frivillig om man vil bruke malen eller ei, bare alle elementer er med i rapporteringen. Drammen kommune bruker ikke malen, men rapporterer på alt som har med

---

¹ Der det i disse sitatene står *kommunen*, står det i lovteksten *Kommunen/fylkeskommunen og skoleeigaren for privat skole etter § 2-12*. Forenklingen er kun gjort for å bedre lesbarheten.

læringsmiljø, resultater, ressurser osv i årsmeldingen til bystyret. I tillegg holdes bystyrekommite for Oppvekst og Utdanning løpene orientert om utvikling og resultater. Fylkesmannen er kontrollinstans, og gjennomfører tilsyn for å påse at kommunen følger opplæringsloven og rapporterer på alle områder til bystyret. Drammen kommune har hatt skriftlig tilsyn på tilstandsrapporteringen i 2013, og har så langt ikke fått noen merknader fra fylkesmannen. Med det nye lovforslaget ønsker departementet å presisere enda tydeligere hva som skal til for å oppfylle kravene i opplæringsloven. Departementet forutsetter at ansvarsforholdene for oppfølging av loven er klargjort og oppfattet ute i skolene, dvs at både lærere, avdelingsledere og rektorer vet hva slags plikter og rettigheter de har. Det som er nytt er at kommunen skal ha et system som gjør at kommunen kan dokumentere at den enkeltes ansvar for rapportering både er klargjort og oppfattet av den enkelte.

I tillegg skal det enkelte ansvarsnivå, for eksempel rektor, skriftlig rapportere oppover i organisasjonen om vedkommende mener at det ikke er mulig å oppfylle opplæringsloven med de ressursrammene som er tildelt. Det skal og dokumenteres at en slik rapport er mottatt. Departementet ser at dette kravet lett kan føre til en viss overrapportering, men mener svaret på den utfordringen er at det er et lederansvar å sørge for at underliggende nivåer har den kompetanse og bevissthet som skal til for at den omtalte rapporteringen skal bli mest mulig treffsikker.

Forslag til ny ordlyd i Opplæringsloven § 13-10. Ansvarsomfang

Kommunen har ansvaret for at krava i opplæringslova og forskriftene til lova blir oppfylte, under dette å stille til disposisjon dei ressursane som er nødvendige for at krava skal kunne oppfyllest.

Kommunen skal ha forsvarlig system og praksis for å følge opp opplæringsloven og forskriftene til loven som er tilpasset de risikoforhold en står overfor. Dette innebærer også at:

- ansvarsforholdene for oppfølgingen skal være klargjort og oppfattet av de ansvarlige på ulike nivå i organisasjonen, herunder også rapporteringsansvaret oppover dersom et ansvarsnivå kommer til at det ikke er mulig å oppfylle lov og forskrift innen de rammefaktorer ansvarsnivået har til rådighet.*
- det skal dokumenteres dersom et ansvarsnivå har rapportert oppover at det ikke er mulig å oppfylle lov og forskrift innen de rammefaktorer som står til rådighet.*

Som ein del av oppfølgingsansvaret skal resultatata frå nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-1 fjerde ledd følgjast opp på forsvarleg måte. Det skal dessutan utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av skoleeigar dvs. kommunestyret.

Rådmannens vurdering

I opplæringslovens § 13-10 første ledd presiseres kommunens ansvar for at lov og forskrifter blir fulgt. Etter rådmannens oppfatning er derfor allerede dagens annet ledd unødvendig.

Alle data vedrørende en skoles og kommunes ressursbruk er offentlig og finnes både i KOSTRA, på Skoleporten og i kommunens tertialrapporter og årsmeldinger. Resultater, ressursbruk og –behov inngår også som tema i rådmannens faste møter med lederne, og i orientering til politisk nivå. Skoleeier, ved kommunen/bystyret, blir derfor holdt løpende orientert om ”tilstanden” i skolene, og en ekstra rapporteringsinstans er unødvendig..

Forslaget om skriftlig rapportering oppover i systemet om en leder mener at vedkommende ikke kan oppfylle lovverket fordi han/hun ikke har tilstrekkelig med ressurser, virker lite gjennomtenkt.

- ◆ Forslaget bryter med prinsippet om at det er skoleeier, kommunen ved bystyret, som er ansvarlig for å oppfylle loven.
- ◆ Det introduseres ulike ansvarsnivå i kommunen, noe som er en uheldig og unødvendig inngripen i kommunens rett til å velge sin organisering.
- ◆ Rapporteringsplikt åpner for at ansatte i kommunen pålegges en rolle som politisk aktør ved å argumentere for økte ressurser. Andre kommunalt ansatte har ikke slikt ansvar eller mulighet.
- ◆ Det åpnes for en urimelig og uheldig forskjellsbehandling av ulike tjenester i kommunen.

Slike ”ansvarsnivå” som forslaget innebærer vil ha en uklar rolle overfor bystyret/kommunestyret. Forslaget innebærer at rektor skal kunne overprøve bystyret/kommunestyrets vedtak, ansvar og skjønn. Det vil åpenbart svekke kommunens ansvar som skoleeier, og lokaldemokratiets mulighet for skjønsmessige vurderinger knyttet til lokale forhold.

Selv om det underliggende nivå har kompetanse og kunnskap om realitetene i saken, vil det nok være noen som rapporterer for ”sikkerhets skyld”. Dette vil generere mye arbeid og ressursbruk som kunne vært satt inn andre steder.

Etter rådmannens oppfatning vil derfor forslaget føre til økt byråkratisering og ressursbruk knyttet til kontroller, og ikke til bedre kvalitet på undervisningen som skal gis.

Vedlegg: Høringsnotatet

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)